

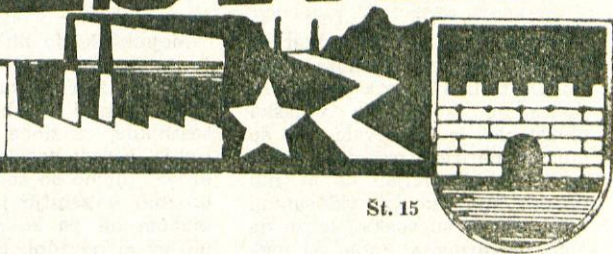
TRŽIŠKI VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

LETO VII.

Tržič, 15. avgusta 1958

Št. 15

Proslavili smo svoj občinski praznik

Kakor vsako leto tako je tudi letos tržiška občina slovesno proslavila svoj občinski praznik 5. avgust.

S proslavo so pričeli že v soboto, 2. avgusta, ko so bili ob 17. uri popoldne slovesno odprti novi trgovski lokali na Ravnah. Nekoliko pred 17. uro so se zbrali pred novimi lokali predstavniki oblasti in množičnih organizacij, na čelu s predsednikom občine tov. Cerarjem. Tov. predsednik je najprej v nagovoru podčrtal pomen teh lokalov za prebivalstvo tega dela Tržiča, nato pa je prerezal vrstico in s tem predal lokale tržiškim podjetjem, da bodo v njih razvili svojo dejavnost. Žal moramo zabeležiti, da pri otvoritvi teh lokalov prebivalcev tistega dela Tržiča, kateremu so ti lokali namenjeni, ni bilo ravno veliko.

Ob 19. uri je bila na občini slavnostna seja občinskega ljudskega odbora, katere se je udeležil tudi sekretar OK ZKS tov. Popit.

Po tej seji se je formiral sprevod, ki je z godbo na čelu nesel vence na grobišče padlih borcev na tukajšnjem pokopališču, kjer je bila žalna komemoracija. Na tej svečanosti je padlim v spomin spregovoril tovariš Zdenko Lavička, godba pa je zaigrala žalostinko.

Ob 20. uri pa je bilo na Trgu svobode slavnostno zborovanje. Zbrani množici občanov je spregovoril podpredsednik občinskega ljudskega odbora Karel Kravcar. Po končanem zborovanju je bila parada članov tržiških društev. Žal moramo spet napisati, da je bila letošnja manj množična, kot smo jo videli pred letom. Pogrešali smo v paradi tržiške nogometaše in pa smučarje. Po končani paradi je bilo v parku BPT ljudsko rajanje.

Zgodaj zjutraj v nedeljo, 3. avgusta je bilo v Tržiču že vse živahno in ljudje so pričeli odhajati proti Ljubelju na VI. povojne mednarodne gorske avto-moto dirke.

Ob 10-letnici je sindikalna podružnica PILARNE razvila prapor

Naše podjetje, Tovarna pil »Triglav«, je majhno, toda navzlic temu zelo aktivno v svojem prizadevanju.

Po osvoboditvi smo začeli delati le z dvema članoma, danes pa se je zvišalo število zaposlenih na 50. V tem času se je podjetje zelo razvilo in zgradilo novo tovarno, ki obratuje že štiri leta. Seveda se borimo še z raznimi težavami. Proizvodnja se je od let pred vojno pa do danes dvignila od 6 do 70 ton pilarskih izdelkov. Vzgojili smo tudi nov mladi kader. Ustanovili smo svojo sindikalno podružnico, ki je letos obhajala 10-letnico svojega obstoja.

Člani našega kolektiva razumejo svoje naloge pri samoupravljanju podjetij ter borbo za dvig standarda našega delovnega ljudstva in za izgradnjo socializma. Naš kolektiv tudi nikdar ne odreče kakršnekoli pomoči ustanovam, organizacijam itd.

Sindikalna organizacija in ves kolektiv sta se odločila, da si nabavita sindikalni prapor, pod katerim se bo zbiral in krepil

naš delavski razred. Ker pa je, kot že omenjeno, naše podjetje majhno, nismo sami razpolagali s potrebnimi denarnimi sredstvi. Zato smo se obrnili tudi na razne sindikalne organizacije in uprave podjetij s prošnjami, da bi nam priskočili na pomoč s svojimi prispevki.

Sindikalna organizacija in celotni kolektiv tovarne se najpriščneje zahvalujeta vsem, ki so nam pomagali. Obljubljamo, da bomo tudi mi ob taki priliki pomagali s prispevkom ali zabili v prapor častni žebelček.

Kot je že omenjeno, je v našem malem podjetju zaposlenih 50 ljudi. Teh 50 ljudi je darovalo za naš prapor nad 20.000 dinarjev in zabilo v prapor 29 žebelčkov, zlatih in srebrnih. Ob tej priliki se sindikalna organizacija lepo zahvaljuje svojim članom, predvsem pa trem članom odbora, ki so organizirali in nabavili prapor. To so: tov. Alojz Šmejic, Franc Dežman in Saša Golmajer.

Prapor je bil slovesno razvit 22. julija.

Rudolf Božič

Bil sem na Sutjeski

Med številnimi obletnicami slavnih partizanskih bojev, ki smo jih letos praznovali, stopa 15. obletnica slavne bitke na Sutjeski gotovo na prvo mesto. V spomin na to slavno bitko, ki je preusmerila ves potek NOB se je zbralo na proslavi v dolini Stujeske, na majhnem, od vseh strani z gorami obdanem koščku sveta 70000 ljudi. V tej množici so bili zastopani vsi jugoslovanski narodi, kajti tja so prišli bivši borci, tam so bile zastopane skoro vse družbene in politične organizacije pri nas, od sindikatov in Zveze borcev pa do planincev, pripadnikov Partizana, tabornikov in nazadnje članov Počitniške zveze, med katerimi sem bil tudi jaz.

Počitniška zveza je imela obnem tudi svoj zbor, katerega pokrovitelj je bil tov. Aleksander Rankovič. Po vsej državi so se organizirale brigade Počitniške zveze in Slovence smo zastopali brigadirji Toneta Tomšiča.

Brigada je imela svoj zbor v Ljubljani 31. junija in je že naslednji dan krenila skupno z mladinsko godbo Litostroja na pot. Potovali smo preko Zagreba, Sarajeva in prišli po 32 urah lepe, toda zelo utrudljive vožnje v Fočo. Od tu smo neprespani krenili peš proti taborišču na Suhi (približno 35 km). Hodili smo ponoči ob polni luni, ki nam je, čeprav utrujenim in zbitim, pričarala lepote hercegovske pokrajine v čisto romantični luči. Korakali smo skozi noč, peli koračnice in tedaj sem prvič spoznal, kako pesem »prestavljaja noge«. Kajti šele, ko smo se vračali, smo se vsi povrsti čudili, da smo zdržali tak marš. Vračali smo se z avtobusi in vožnja je trajala dve uri!

No, končno smo le prišli do Suhe, toda težav še ni bilo konec. Predhodnica, ki se je peljala z avtobusom, ni postavila dovolj šotorov in tako sva s kolegom — oba je poslala družina Počitniške zveze iz Kranja — postavljala šotore ob 3. uri zjutraj v popolni temi. Ko sva že čisto utrujena in premrazena (v gorah je bil še sneg) le položila svoje kosti na slamo, sva menda v trenutku zaspala. Ko smo zjutraj urejali taborišče, sva presenečena spoznala, da sva v celi vrsti edino midva pravilno postavila šotor.

Potem se je bilo treba navaditi na življenje v brigadi: vse je šlo na žvižg piščalke: zajtrk, kosilo, večerja, zapovedi, zbori. V tekmovalstvu z drugimi brigadami za prehodno zastavo smo samo z rokami na kolenih očistili taborišče do zad-

nje slamice. Nekateri so okrasili »pročelja« svojih šotorov: iz slame, malin, prsti, kamenja itd. so napravili grbe, napise, zasajali so rastlinje — vse je bilo pripravljeno za sprejem gostov.

In prišli so. Najprej nam je kot pokrovitelj zajezel prijetno bivanje tov. Aleksander Rankovič. Še istega dne sta se pripeljala po novi cesti tik ob taborišču maršal Tito in predsednik Naser. Seveda sta se morala ustaviti in deliti avtograme.

Naslednji dan nas je maršal Tito spet obiskal, hodil je od brigade do brigade, povsod so ga sprejeli za navdušenim ploskanjem. V svoji sredi smo pozdravili tudi starega borca in dr. Iva Ribarja in Blagoje Jovanoviča.

Seveda smo se udeležili tudi glavne proslave na Tjentištu, kjer so govorili tov. Tito, predsednik Naser in tov. Aleksander Rankovič.

Življenje v taborišču je bilo zelo živahno. Kajti na Suhi je taborilo 13 brigad, kar pomeni okrog 2500 ljudi. In vsa ta množica, razen »ubogih« Slovencev je plesala dan za dnem, od jutra do mraka kolo. Morda ni bilo tako hudo, toda nam se je zdelo, da je, čeprav so se radi zavrteli tudi Slovenci ob zvoških domače godbe. Vendar je kolo prevpilo vse.

Iz taborišča nismo smeli vse do zadnjega dne. Zakaj tako, še sam ne vem. Najbrž so se prireditelji bali zmede, kajti ljudi je bilo preveč. Zadnji dan smo seve izkoristili vse, tako da so bili vsi izhodi v bližini polni, v glavnem Slovencev seveda. Rezultat: dva sta si zlomila noge. Vzrokov ne smemo iskati v nerodnosti, kajti gore v Hercegovini niso visoke, pač pa silno strme; posebno nevarne pa so zaradi tega, ker ne nudijo nobenega sigurnega prijema niti koraka.

Vračali smo se po isti poti in kljub vsem neprilikom smo se v Ljubljani zadovoljni poslovili z željo: Nasvidenje na prihodnjem zboru!

Toda preden sem bil doma, sem doživel še nekaj. Ker ponoči ni bilo niti avtobusa niti vlaka, sem jo mahnil kar peš iz Kranja. Že precej izdelan od utrujenosti in zaspanosti zlasti nenadoma: »Stoj! Stoj!« Zaspanost me je v trenutku minila. Seveda ni bilo nič hudega. V vojašnici se je menjala straža.

Doma pa je bila postelja veliko bolj mehka kot tisto malo slame na Suhi...

Ureditev meja, arondacije in komasacije

OBISK FRANCOZOV — BIVŠIH INTERNIRANCEV

Minilo je že sto let, odkar so izmerili zemljemerci našo zemljo. Da bi bila izmera parcel res dobra, jo je izvedla vojaška oblast, ki je zahtevala, da so bili pri meritvah prisotni sosedje. Ti so postavljali na mejnih točkah mejnike z vklesanimi križi, ali pa so vsekali križe na obmejna drevesa. Samo na mejah raznih kultur istega posestnika niso postavljali mejnikov.

Parcelle so merili z mersko mizo, katero so postavljali iznad določene točke. Nato so položili mapni list na mersko mizo, orientirali list v smeri sever-jug, ugotovili na listu točko stojišča ter iz te točke vrtčevali smeri proti mejnim točkam parcel. Nato so odmerili dolžine od stojiščne točke do mejnih točk parcel ter v merilu 1:2880 nanesli dolžine na te smeri. Ko so bile terenske meritve končane, so bile že očitane vse meje parcel na tem mapnem listu. Danes merimo drugače. Na terenu merimo z instrumentom, odčrtamo smeri in dolžine, podatke vpišemo v beležnico ter šele doma izdelamo načrte ali mape na podlagi na terenu zbranih podatkov.

Seveda so posvetili zemljemerci večjo skrb parcelam v nižini kot v hribovju in gorovju, kjer so gozdovi in pašniki. V hribovju si posestniki niso bili čisto na jasnem, kako poteka točno meja, posebno pri večjih parcelah. Zato opazimo dolge ravne črte, ki potekajo od spodnje do gornje točke.

Z druge strani pa je bila vrednost gozdnih zemljišč tako majhna, da se ni izplačalo, da bi izmerili vsako lomno točko. Merili so torej tako, kot so se zanimali in zahtevali posestniki, pri čemer je bila važna vrednost zemljišča.

Mejniki, ki so jih z vso skrbjo postavljali naši predniki, so bili sčasoma deloma uničeni, bodisi zaradi brezbrzičnosti posestnikov, iz zlobe, iz koristoljubja, zaradi posekov obmejnih dreves, delno so se mejniki pogreznil v zemljo in zarastli z mahom ali pa so se odkotalili po bregu navzdol. Posestniki so si med seboj zamenjavali dele parcel, odstopali ali pa kupovali dele ali cele parcele, niso pa spremembe javljali katastrskemu uradu, zato te spremembe niso poodčitane ne v mapi, ne v zemljiški knjigi. Danes je posebno gozd bolj cenjen kot v prejšnjih letih, meje pa so na gozdnih zemljiščih najmanj urejene.

V letih 1865—1879 je bila pri nas izvršena klasifikacija zemljišč in sicer po klimatskih in prometnih razmerah ter so bili določeni cenilni okrajji (okoliji).

Vsaka kulturna vrsta je razdeljena na 8 razredov in sicer je 1. razred najboljši, 8. razred pa najslabši. Na podlagi razvrstitve v bonitetne razrede so ugotovili za vsako parcelo katastrski čisti donos, od katerega je moral plačati posestnik določen procent kot zemljiški davek, takrat še v goldinarjih. Zaradi denarnih sprememb se pomnože takratni katastrski čisti donosi z ustreznim količnikom, da dobimo današnje katastrske donose.

Kakor so se sčasoma spremenile meje parcel v naravi, tako so se do danes spremenile kulture parcel. Pašnik je porastel v gozd, njiva se je zaplevlila in končno porastla v travnik, pozidava parcele, to je sprememba kultur v stavbišče. Tudi bonitetni razred se je ponekod spremenil, n. pr. travnik, ki ga je zasipal hodurnik s pe-

skom, se je poslabšal v kakovosti (boniteti). Vse spremembe mej posestev, vrste in bonitete zemljišč moramo prijaviti katastrskemu uradu, da izmeri geometer mejne spremembe ter ugotovi dejansko kulturo in boniteto. Tako se zavarujemo, da bomo plačevali ustrezni zemljiški davek, hkrati pa se s tem preprečijo mejni spori.

Arondacija

Najboljši nadzor imamo nad mejami parcele, če ima parcela obliko kvadrata ali pravokotnika, pri katerem je širina parcele približno enaka dolžini. So pa primeri, da so meje vijugaste, dasi tega ne zahtevajo terenske razmere. Take meje se morejo izravnati, pri čemer dobijo sosedje isto površino zemlje in najkrajšo mejo, to je čimbolj ravno mejo. Ponekod seka cesta parcelo, tako da leži majhen del parcele na eni strani ceste, večji del parcele pa na drugi strani, pri sosedu pa je to nasprotno. Tu bi kazalo, da posestnika zaokrožita svoji parceli tako, da si zamenjata mala dela parcele z morebitnim doplačilom razlike in imata vso parcelo v enem kosu na isti strani komunikacije.

Komasacija

Med parcelami splošnega ljudskega premoženja SLP so parcele, ki so last zasebnikov, nasprotno so med parcelami zasebnikov parcele SLP. Tu je možna zamenjava parcel SLP s parcelami zasebnikov. Koristi od take zamenjave so tako očitne, da jih ni treba naštevati. Pri takih zamenjavah zemljišč se izločijo osredki ali enklave in se tako ustvarijo strnjena posestva, kar imenujemo komasacija zemljišč. Pri tem ni tako važna kulturna vrsta, niti boni-

Pretekli petek je prispela k nam skupina 45 Francozov — bivših internirancev v Mauthausenu, nekaj med njimi tudi taktih, ki so bili internirani na Ljubelju.

Pripotovali so v našo državo čez Ljubelj in se najprej ustavili pri spomeniku nacističnim žrtvam, pred katerim so priredili komemoracijo. Tu so goste pozdravili zastopniki obč. odbora Zveze borcev in obč. ljudskega odbora. Nato so se gostje odpeljali v Tržič na kosilo, po kosilu pa nadaljevali pot na Bled in dalje v Ljubljano, Postojno, Reko in v Zagreb, od koder so se čez Maribor vrnili v domovino.

Naše mesto je goste povsod, kamor so prišli, toplo sprejelo, saj nas vse preveč enaka čustva ob spominih na kruta okupacijska leta in čustva prijateljstva pri naših prizadevanjih za ohranitev miru in za lepšo bodočnost. Njihovih obiskov si še želimo; dobrodošli nam bodo, kadarkoli jih še privede pot k nam!

tetni razred; važno je, da sta zamenjani površini približno enake vrednosti, razlika pa se doplača. Danes želi imeti vsak posestnik zaokrožena zemljišča, z najkrajšo dolžino meja in seveda čim bližje doma. Vse razmetane parcele in preveč oddaljene so često v breme in v izgubo časa posestnikom. Lastniki, ki meje na gozdove SLP, lahko vložijo prošnjo za zamenjavo svojega gozda z gozdom SLP. Nekolkovane prošnje se vlagajo na občino, ki jih bo dostavljala v obravnavanje pristojni komisiji.

Ing. M. Š.

J. Jenko: Petdesetletnica proge Kranj—Tržič

(Konec)

Kakor so si Korošci prizadevali, da bi povezali svoje industrijske kraje z železnico z ostalimi sosednjimi pokrajinami, tako tudi niso mirovali na južni strani Karavank. V ta namen je bil aprila 1893 ustanovljen pod vodstvom barona Schwegla konzorcij za delno progo Kranj—Tržič. V njem so bili razen zastopnikov deželnega zbora predvsem tržiški industrijalci baron Born, F. Demberger, E. Glanzmann, K. Luckmann, K. Rieger. Kranjčani pa so ostali tokrat ob strani. Deželni zbor je zagotovil meseca maja podporo 50.000 goldinarjev, oktobra pa se je izvršila revizija trase.

Občina Kranj se je potegovala z drugimi interesenti februarja 1894 v deželnem zboru, naj se pospeši gradnja ljubeljske proge. Tudi v državnem zboru so prosili, da bi vlada sprejela tržiško progo v program zgradb, ki bi ga skupščina obravnavala v zakonskem predlogu o lokalnih železnicah.

Zopet brez uspeha. Vlada je trdila, da je ta proga tesno povezana z vprašanjem druge železniške zveze z Jadrantom.

Branileci svojih in splošnih koristi pa vendar niso obupali, posebno zaradi tega ne, ker je kranjski deželni zbor izglasoval v prehodu 1894/95 zakon o pospeševanju lokalnih železnic. V februarju 1896 se je državni poslanec V. Globočnik krepko zavzel za tržiško progo. Zdaj pa je svoje mišljenje spremenil isti baron Schwegel, ki je leta 1886 vneto zagovarjal ljubeljsko in loško progo skupno z zastopniki Kranjske industrijske družbe, in se zavzel za gradnjo bohinske proge, češ da bi prvi dve bolj koristili Reki kakor Trstu. Razen tega je trdil, da bi zveza s Kranjem ne bila oportuna in zato naj se zgradi proga iz Tržiča v smeri Gorenjske z zvezo na obstoječo Rudolfovo železnico na postaji Lesce ali Žirovnica, ker se bo bržkone na eni

teh priključila bodoča bohinska proga.

Spomladi leta 1896 je bila ustanovljenemu železniškemu ministru predložena spomenica, v kateri je bilo zaprošeno, naj se sprejme v program železniških gradenj tržiška proga in naj se odobri državna podpora. Finančno in železniško ministru sta bila naklonjena predlogom deputacije. Toda treba je bilo čakati dolgo vrsto let.

Razne podvige ljudskih poslancev lahko zasledujemo v dunajskem parlamentu. Poudarjalo se je, da je proga preko Ljubelja z nadaljevanjem loške trase najcenejša, najkrajša, vojaško najbolj zavarovana ter nudi industriji in trgovini najugodnejšo zvezo. Železnica preko Visokih Tur pa bi služila interesom Nemčije. Januarja 1897 je ljudski zastopnik ugovarjal resornemu ministru, ki je trdil, da ljubeljska proga ne bi mogla spričo terenjskih naprav zmagovati živahnejšega prometa. Predlagal je, naj

ima tržiška postaja svoj planum ob cesti v Bistrico 545 m nadmorske višine, vhod v ljubeljski predor na južni strani naj leži v višini 691 m, izhod na Koroški strani pa v višini 613 m. Dolžina predora bi znašala res 8,4 km, toda največji nagibi ne bi presegli 25 promilov. V tem času, ko so nastale take trditve in predlogi se je minister odločil za tunsko in bohinsko progo. Ko je kranjski župan kot deželni poslanec branil lokalno Kranj—Tržič, je finančni odsek deželnega odbora zvišal podporo na 75.000 goldinarjev, tudi če bi zgradili progo namesto iz Gorenjske metropole iz Tržiča čez Begunje — Poljčane — Rodine — Smokuč — Breznico v Žirovnico ali Lesce.

Popolnoma razumljivo je, da so se razen prebivalcev Tržiča zoperstavljali taki zamisli tudi prebivalci zainteresiranih občin Naklega, Kovorja, Križev, Sv. Katarine in Sv. Ane. Med tem so nastale že zopet nove tovarne

Ekskurzija v Borovo

Poučne ekskurzije imajo namen, seznaniti našo vajensko mladino z načini dela in izdelki raznih strok po drugih krajih naše domovine. Tako smo si pod vodstvom bivšega upravitelja tržiške strokovne nadaljevalne šole, tov. Albina Lajovica potom ekskurzij od 1. 1925—1933 ogledali razna podjetja v Ljubljani, Maribor — Falo, Jesenice, Zagorje in Trbovlje ter Zagreb, kjer smo imeli brezplačen prevoz s cestno železnico za ogled raznih tovarn, Maksimira itd. Na Markovem trgu smo počastili spomin kmečkih upornikov in Matije Gubca iz 1. 1573.

Po osvoboditvi pa prakticiramo tako, da vodimo naše učence vajenske šole ločeno po strokah na ekskurzije po raznih krajih Slovenije kakor sprejemajo tudi naša tržiška podjetja: »Peko«, Bombažna predilnica in tkalnica itd. letno mnogo poučnih ekskurzij iz bližnjih in daljnih krajev naše domovine.

Za čevljarje in izdelovalke zgornjih delov čevljev naše tovarne »Peko«, ki so letos dokončali vajensko šolo, je podjetje priredilo v dneh 28., 29. in 30. junija poučno ekskurzijo v Borovo, jugoslovanski kombinat gume in obutve. Namen ekskurzije je bil, seznaniti bodoči strokovni kader z delom in položajem delavca ob tekočem traku in z izdelki borovske tovarne.

Ekskurzijo, katere so se poleg učencev in učenk udeležili tudi nekateri inštruktorji, sta vzorno vodila tov. S. Hvalica in J. Gros.

Iz Tržiča smo se odpeljali v soboto 28. junija zjutraj. Po odmoru v Vinkovcih smo nadaljevali pot in dospeli zvečer ob 20. uri v Borovo. Za ogled tovarnen nam je bila določena nedelja 29. VI., ker so tovarne obratovale zaradi trodnevnega odmora v dnevih 4., 5. in 6. julija.

Borovo šteje danes okrog 4500

prebivalcev in ima 33 raznih društev in organizacij. Prej malo znano je sedaj svetovno poznano mesto zaradi čevljarstva in gumarske industrije. Češka industrialca brata Tomaž in Jan Bat'a sta imela veliko tovarno čevljev v Zlinu na Moravskem, CSR. Že 1. 1920 sta odprla prvo trgovino »Bata«-čevljev v Beogradu in za tem še po raznih mestih Jugoslavije. Tovarno gumarske in čevljarstva industrije sta začela 1. 1931 graditi v Borovem, zaradi rečne plovbe po Donavi, železniške zveze, iz političnega razloga in ker se je našlo v Borovem in okolici veliko delovne sile po bogatih kmečkih naseljih, kjer ni bilo mestnega proletariata. Jan Bata je že pred zadnjo vojno umrl vsled neke letalske nesreče.

Pred vojno je bila največja proizvodnja firme Bat'a v Borovem 7 in pol milijona parov čevljev letno. Danes pa se iz dela na leto okrog 10 milijonov parov čevljev, od teh 3 milijone usnjenih, 7 milijonov pa gumijastih. V tovarni je 5800 zaposlene delovne sile. V 475 prodajalnih širom Jugoslavije pa 1400 nameščencev. Obutev se izdeluje na okrog 200 modelov. Bruto promet je 17 milijard letno. Na delavca odpade dnevno 7,2 parov usnjenih čevljev, gumijaste obutve pa okrog 18 parov dnevno na 1 delavca. Raven proizvodnje je enaka ameriški. Obutev izvažajo poleg v razne pokrajine Evrope tudi v Egipt, Abesinijo, Azijo itd.

Poleg čevljev izdelujejo tudi razne gumijave izdelke kakor plašče za kolesa in kamijone, zračnice, lepenko, kremo, barve, lake, lesene klinčke, tudi nekatere stroje, razne strojne dele itd.

Strokovni naraščaj se izobrazuje praktično v posebnem oddelku, teoretično pa v 3-letni

industrijski šoli. Šolanje za obratne mojstre je pa dvoletno. Tovarna izdaja tudi svoj tehnik z naslovom »Borovo« list jugoslovanskog kombinata gume i obuće.

V nedeljo dopoldne 29. junija smo si ogledali sekalnico spodnjih delov čevljev, nato izdelovalnico čevljev in šivalnico, zatem tovarno za gumijave izdelke, tovarno za izdelovanje gumijevih čevljev ter s posebnim dovoljenjem še oddelek za manipulacijo zgornjega usnja, kjer strojno sekajo vse posamezne dele čevljev in ni treba ročnih prikojevalcev.

Da je delo ob tekočem traku fizično naporno, smo videli že iz tega, ker imajo delavci v osmih urah 2-kratni odmor in sicer 20 in 10 minut. Naši fantje in dekleta so vsi z zanimanjem ogledovali potek dela v tovarnah ob razlagi J. Grosa in borovških obratnih vodnikov. Po ogledu tovarn smo se še slikali pred spomenikom v lepo urejenem parku.

Poleg tovarniških zgradb je tudi velika in lepa stavba, kjer se nahajajo uradi, menze itd. Tam smo tudi mi prenočili in obedovali. Imajo stadion za športne prireditve, parke, nasade in več enonadstropnih hišic za stanovanja delavcev in nameščencev. Hišice so iz opeke, nemetane, temnordeče pobarvane z ravnimi strehami.

V nedeljo popoldne po obedu smo se z avtobusom odpeljali v kakih 5 km oddaljeni Vukovar, staro slavonsko mesto ob Donavi. Ogledali smo si mestni muzej, ki je po prostornini precej podoben škofjeloškemu muzeju.

V oddelku NOB hranijo poleg orožja, zastav, lepakov o streljanju talcev, katerih so med vojno postrelili Nemci in ustaši v Vukovaru in okolico nad 2000, še več listin, časopisov itd. o borbi in delu KPJ v ilegali.

V I. oddelku, ki predstavlja stari vek, so izkopaline, kipi iz rimske in staroslovanske dobe.

Drugi oddelek prikazuje fevdalni srednji vek z viteškimi orožjem, oklepom, slikami fevdalnih gospodov v Vukovaru. Nahajajo se tudi dokumenti iz turške okupacije podonavja od 1. 1526 do 1687, slika sultana Sulejmana II. itd. V 3. oddelku je zbran material iz časov vukovarskega fevda Keffsteina iz let 1728 do 1848. Zanimiv je tudi 4. oddelek, cehovstva, razne listine, cehovske skrinjice, zastave, slike ceh mojstrov itd. Novejšo dobo prikazujejo oddelki 5 do 8. Oddelki 9 pa prikazuje zgodovinsko dobo z dokumentarnim gradivom delavskega gibanja v Vukovaru in Sremu od 1. 1895 do vukovarskega kongresa KP leta 1920. To je samo kratek pregled muzeja. Vodnik nam je razlagal v lepi hrvaščini, tako da smo ga vsi lahko razumeli. Vesel je bil, da smo kot slovenska ekskurzija obiskali muzej, za katerega da ima on največji delež zbiranja dokumentov. Tudi nam, zlasti mladini je priporočal zbiranje starih predmetov za tržiški muzej. Čeprav še ni bil nikoli v Tržiču, je vedel da zaradi stanovanjske stiske še ne moremo razstaviti predmetov v muzejski lastni hiši.

S tem je bila naša ekskurzija zaključena. Stopili smo k obrežju Donave, katera je široka od 500—600 m. Čeprav je zjutraj še deževalo, je bil lep popoldan, Donava pa topla, tako so povedali trije naši vajenci, ki so se med našim enournim okreplom v Donavi kopali.

Vrnili smo se v Borovo k večerji in se nato ponoči odpeljali proti slovenski domovini. Vajenci in vajenke tovarne »Peko«, ki so se po zaslugi svojega podjetja mogli udeležiti tako lepo uspele ekskurzije strokovnega pomena v Borovo, naj svoje znanje pridobljeno v šoli, v podjetju in na ekskurziji še izpolnjujejo v znak hvaležnosti za dvig proizvodnje in kakovosti izdelkov naše tovarne čevljev »Peko«.

Andrej Tišler

in fužine. Razvila se je lesna industrija in ročno čevljarstvo, kajti priključitev lokalke severno od Kranja, Lescah ali Zirovnici bi podražila dovoz surovin in odvoz industrijskih artiklov. Za potniški promet bi bila taka smer samo oddaljitev in podražitev pri potovanju v najbolj obiskani Kranj ali Ljubljano. Proti tej rešitvi je bilo tudi mesto Kranj, ki je spet predlagalo deželni zboru peticije za gradnjo proge. Tržiški nemški kapitalisti pa so že sestavljali tehnična in komercialna poročila za progno za zvezo v Lescah.

Po toliko nepopustljivih bojih se je začel truditi za zakon o gradnji jubilejne proge kranjski domačin in župan, kajti ko je bilo določeno, da se bo ocepila bohinjaška proga v Jesenicah, ni kazalo speljati proge iz Tržiča proti severozahodu. Zopet je stopil v ospredje stari načrt lokalke v Kranju, ki bi se lahko ob ugodni priliki še vedno podaljšala preko Škofje Loke v Poljansko dolino—Ildrijo. 15. julija 1903 je bila vlada pooblaščenca, da zajamči 4¼ obrestovanja in odplačilo posojila 1,75 milijona

kron. Deželni odbor in prizadeti naj vplačajo 320.000. Od 4. do 10. julija 1904 je bil postajni komercialni in politični obhod, ki so se ga udeležili okrajni glavar A. Pirc, deželni poslanec C. Pirc ter zastopnik trgovske zbornice V. Majdič. Iz zapisnika je razvidno, da se ukvarjajo okoličani Naklega s čevljarstvom in izdelovanjem volnenih jopic ter gojijo prašičjerejo, prav tako tudi v Križah. Tudi ob tem obhodu so še upali, da bo proga zgrajena tudi onkraj sedanje državne meje. Treba bo omiliti strmine, uvesti električni pogon in zmanjšati gradbene stroške. Drugi politični obhod je bil dne 26. in 27. julija 1905.

Zahtevani prispevki pa so se zbirali dokaj počasi, tako da se je gradnja zavlekla skoraj za tri leta. Spomladi leta 1906 so zaposlili trije bogataši: dr. baron Born pri Sv. Katarini pri Tržiču s tovarnarjem A. Gassnerjem in županom K. Mallijem za koncesijo. V državnem zakonu kos LXXXIII z dne 6. septembra je izšla »Dopustilnica z dne 28. avgusta, ki pravi, »da se podeljuje imenovanim trem

po državnem zakonu št. 238 z dne 14. 11. 1854 zakonu XXX 2 z dne 31. 12. 1894, zakonu 152 z dne 15. 7. 1903 in zakonu 152 z dne 24. 12. 1905 zaproseno dopustilo za gradnjo in obrat lokomotivne železnice, katero je napraviti kot lokalno železnico s pravilnim tirom od postaje Kranj na progji Trbiž—Ljubljana v Tržič. Gradnja železnice se mora končati najdalje v dveh letih. V »Dopustilnici« je še 20 paragrafov, ki dajejo ugodnosti in ob enem navodila za izvrševanje prometa za dobo 75 let.

Dne 5. julija je vozil otvoritveni vlak. Vsi predeli ob progji so bili veseli predaje prometa javnosti. Toda navdušenja, ki ga ljudstvo pokaže ob takih prilikah, ni bilo. Sicer je bilo pri slovesnosti mnogo ljudstva, toda vzdušje je bilo zamorjeno, ker so tržiški in od drugod povabljeni nemškutarji hoteli pokazati neslovenski značaj te prireditve, čeprav je tekla proga po trdih slovenskih tleh. Tako n. pr. ni visela v Kranju nobena zastava. Na otvoritev niso bili povabljeni takratni pomembni Kranjčani,

ki so tudi vlagali mnogo truda — čeprav včasih zamujeno — za uresničenje in realizacijo tržiške proge.

Spominjam se na živo frekventirano državno cesto na Jelenovem klancu med Kranjem in Tržičem, na kateri je sledil voz vozu s težkimi parizarji. Slišno so pokali biči ob živahnih konjih. Vmes pa so stopale ženske in možje, ki so nosili zlasti ob sobotah v gorenjsko metropolo v rjavih škatljah ročno izdelano obutev mestnemu trgovcu.

Ravno toliko let kakor je trajala borba za uresničenje te železice toliko let je preteklo od otvoritve. Reči pa moramo in moremo s pesnikom Vergilom: *Tantae molis erat Romanam condere gentem.*

OBVESTILO

Zaradi premajhnega odziva jutranjih nedeljskih voženj na Ljubelj letos ne bo več.

Turistično društvo
v Tržiču

Po zeleni Štajerski

Vajenci 3. b razreda vajske šole smo se podali 15. julija na končni šolski izlet po Štajerski. To naj bi bil zadnji skupni izlet učencev, ki smo se tri leta skupaj izobraževali za življenjski poklic.

Pod vodstvom našega razrednika tov. Janka Regvarta smo se z večernim vlakom odpeljali proti Ljubljani. Ker smo imeli do odhoda vlaka proti Mariboru dovolj časa, smo odšli v kino, nato pa se okrepčali in se kmalu zatem odpeljali. Noč smo prespali kar po klopek in policah ter v ranem jutru izstopili v Mariboru. Z zaspanimi pogledi smo, nekateri prvič, gledali drugo največje slovensko mesto, ki ga je pred štiridesatimi leti osvobodil general Rudolf Maister.

Po zajtrku smo si ogledali športni stadion, ljudski vrt, ki je eden najlepših v Jugoslaviji, nato pa smo se z avtobusom odpeljali do vzpenjače, s katero naj bi se povzpeli na Pohorje. Ker je le-tam mnogo turistov, smo dolgo čakali, da smo se po štirje in štirje vkrcali v gondole. Iz srednje visoke stavbe, kjer so nameščene vzpenjačine naprave, sta napeljana dve zelo močni žici, po katerih se vozijo gondole: po eni strani navzgor, po drugi pa navzdol. Vožnja je zelo lepa in že po petnajstih minutah smo pristali v gornji zgradbi v višini 1024 m, ki je zelo podobna spodnji. Od tod smo po prijetni gozdni poti odšli proti Mariborski koči, v kateri okolici smo preživeli ostank dneva. Na Pohorje hodijo na izlete turisti vseh starosti, saj jim je omogočena vožnja z vzpenjačo ali pa avtomobilom, ker je to hribovje prepreno s cestami, da se avtomobili lahko pripeljejo celo do nekaterih koč.

Drugo jutro smo se poslovili od gostoljubne Mariborske koč in med potjo k vzpenjači obiskali še nekaj drugih koč. Tudi sedaj smo se po zraku odpeljali v nižino in nato z avtobusom nazaj v Maribor. Tam smo se nastanili v internatu vajske šole in se popoldne odšli kopat na Mariborski otok. Ker pa je bila voda hudo mrzla, smo raje odšli nazaj v mesto, kjer smo si ogledovali njegove zanimivosti.

Naslednji dan zjutraj smo odšli in akvarij, ki je eden najlepših v državi. V kristalno čisti vodi imajo nekatere manjše morske živalce. Potem smo odšli na vlak in se peljali po dolini Drave proti Velenju. Med potjo smo videli znane elektrarne, ki se vrste od Maribora do Dravograda.

Železnica vodi na desnem bregu reke, iznad katere se dviga Pohorje. Na levem bregu Drave pa se vzpenja Kozjak, po kateri rega vrhu je meja med Jugoslavijo in Avstrijo. Kmalu smo prispeli do Dravograda, katerega nam je skupaj z Mežiško dolino prisodila mirovna konferenca v Parizu leta 1919. Nato smo se vozili mimo Slovenjega gradca ter kmalu prispeli v Velenje.

Takoj po kosilu smo se šli kopat v Velenjsko jezero, ki je nastalo zaradi vdora rudniških jaškov. Od kolodvora do jezera smo šli skozi lepo novo rudniško naselje. Občudovali smo sijajno urejene hišice delavcev in svet med njimi. Na prvi pogled se vidi, da imajo tamkajšnji prebivalci smisel za lepo urejene domove. Jezerce leži takoj izven naselja in se odlikuje po topli vodi in lepo urejeni okolici. Kopanje v njem je krasno.

Tudi zadnji dan izleta, to je bilo v soboto, smo večidel preživeli v vodi, se vdajali

udobju na obali in uživali lepo štajerske zemlje. Popoldne smo se vsi ožgani od sonca in z mnogimi lepimi spomini pripravili na odhod proti domu. Z vlakom smo se vozili mimo številnih nasadov hmelja in se proti večeru ustavili v Celju. Ker smo imeli še dovolj časa, smo se udeležili žalne komemoracije ob spomeniku žrtev fašizma. Tudi pri »starem piskru« smo se ustavili. Tu so dali svoja življenja za svobodo številni sinovi iz zelene Štajerske, kajti »stari pisker« je bil na štajerskem isto kot Begunje na Gorenjskem. Zatem, ko smo si od

zunaj ogledali nacistično mučilnico, smo šli na mladinsko zabavo, kjer smo kot povabljeni gostje v prijetnem razpoloženju pričakovali odhoda vlaka. V pozni noči smo se poslovili od Celja in se zasedli v kupeju vlaka. Tudi to noč smo prespali po policah in klopek ter zjutraj v Ljubljani prestopili na gorenjski vlak.

Ni važno, kako smo se iz glavnega mesta Slovenije pripeljali domov, ampak važno je, kaj smo čutili v notranjosti. Ob pogledu na domače hribe smo videli, da se bliža konec naše poti in da se bomo tovariši, ki smo se skupaj učili za življenje, poslednjič poslovili kot celoten razredni kolektiv. V takem trenutku je človeku tesno pri srcu, toda pestrost življenja razvedri tudi take bolečine.

Jože Tišler

SPOTI PO Avstriji

V zadnjih dneh junija smo v pozni noči prešli nad Mariborom našo državno mejo. V tisočih lučih je žarel Gradec, ko smo prispeli tja z Balkan - ekspresom, ki nam je nudil za potovanje dokaj ugodnega prostora. Na graškem kolodvoru je vstopilo le malo potnikov. Mesto je počivalo. Tudi nas se je loteval spanec. Vlak je brzel. Za nami je ostajala Štajerska. Jutro nas je pozdravilo že v dunajski kotlini. Močan piš vetra nas je prisilil, da smo se skrbno zavili v plašče ob izstopu na južnem dunajskem kolodvoru. Le dva dni smo ostali na Dunaju, zato je bilo treba čim intenzivneje izkoristiti čas. Vse bi radi videli in radi bi čim močneje doživeli utrip velemešta.

Dunaj leži ob Donavi ob prehodu zahodnih dežel v Panonsko nižino in ima svojstveno lice. Mesto sestavljajo trije koncentrični pasovi. Staro jedro mesta ob Grabnu stoji na temeljih rimske Vindobone. srednjeveški pas mesta sega do Ringa, v času baroka in renesanse pa so se zlili v mestno celoto tudi obrobni deli vse do Gürtla. Iz središča mesta se vijejo skozi te pasove radialno potekajoče ceste že od nekdanj. Druga polovica 19. stoletja pomeni vrhunec gradnje veličastnih stavb in tedaj je Dunaj dobil vele-mestni značaj. Razvil se je kot prestolnica velike avstro-ogrske monarhije, ki je gospodovala nad slovenskimi narodi. Po razpadu monarhije se je državno ozemlje zelo zmanjšalo, glavno mesto pa je ostalo neokrnjeno. Preveliko je za tako majhno državo, saj s svojimi 1.760.000 prebivalci izkazuje četrtno prebivalstva vse države, ki šteje 7 milijonov. Vendar se Dunaj krčevito bori za svojo veljavo. Gradi tovarne, trguje, goji kulturno tradicijo, predvsem pa privablja tuje turiste. Zato ima pač res pogoje. Dunaj je mesto muzejev s čudovitimi dragoocenostmi, mesto nešteti zgodovinskih spomenikov, mesto gledališč, valčka in pesmi. Nepozaben vtis zapusti v človeku tudi

cesarski dvor Schönbrunn, parlament, magistrat, stolnica svetega Štefana, Prater, dvorec Belvedere, lepi parki in promet, ki se odvija brez vsakega hrupa in se ureja samo s svetlobnimi signali. Ne bi bilo prav, če bi pozabili omeniti nešteto trgovin in v njih stotine ljubeznivih prodajalk, ki jim je enako drag vsak prišlec ne glede na to, ali kaj kupi ali ne. Kislih, naveličanih obrazov tu ni. To je Dunaj s sončne plati, kakršen se pokaže turistu. Kaj mislite, da senc tod ni? Kar berimo Cankarja, pa bomo spoznali tudi tožno melodijo dunajskega predmestja. Že na prvi pogled pa je na Dunaju še vedno vidna razlika med imenitnejšimi in revnejšimi sloji, med nadrejenimi in podrejenimi.

Na modernem zapadnem kolodvoru, ki je najlepša železniška postaja v Avstriji, smo vstopili v vlak, namenjen v Salzburg. Če tu na vlaku nimaš že vnaprej rezerviranega sedeža, ti trda prede. V slikovitem Salzburgu, ki je z gradom na vzpetini in s starim delom mesta pod njo nekoliko podoben naši Ljubljani, je ves dan krepko lilo. Tako nas je dež prikrajšal za marsikatero doživetje. Popold-

ne smo potovali z vlakom proti Koroški. Žal so bili lepi vrhovi Visokih Tur v megli. Nismo pa pozabili pogledati Hofgasteina in Bad Gasteina in že je tekla beseda o tržiških smučarjih. Vrbsko jezero je nemirno valovilo v nalivu, pa še kot tako je bilo čudovito. Res ni čuda, da zva-bijo lične hišice ob obali in lokvanji med tršjem marsikoga, da tod preživi svoj prosti čas. Zvečer nam je v Celovcu spet zazvenela na uho slovenska beseda. Kako prijetno domača je bila! Naslednje dopoldne smo si ogledali Celovec z njegovim znamenitim zmajem na glavnem trgu, gosposvetko cerkev, zgodovinski kraj starih karantanskih Slovencev in vojvodski prestol. Naše potovanje je bilo pri kraju. Kar brž je zdrknil avtobus po ljubeljskih serpentinah in že smo bili doma, bogatejši za kopico vtisov in novih spoznanj, ki bi jih radi posredovali tudi drugim. Zato pač šolniki tudi potujemo. Znanje nam je potrebno kot kruh. Nenehno ga dajemo naši mladini in radi bi ga ji dali čim več ter ji povedali še to: marsikje v tujem svetu je lepo, tako kot v domovini — pa nikjer!

Marija Faganelli

GIBANJE PREBIVALSTVA

v času od 29. 7. do 11. 8. 1958

Umrli so:

Dornig Franc, kovač iz Tržiča, Blejska cesta 2, star 65 let; Pernuš rojena Kališnik Marija, gospodinja iz Podljubelja 39, stara 55 let; Mežek Jakob, osebni upokojenec iz Tržiča, Proletarska cesta 26, star 72 let; Jačimovič Drago, zidar iz Jaruzani — Banja Luka, začasno stanujoč v Tržiču, Blejska cesta 6, star 26 let; Žonta Pavel, tovarniški delavec iz Pristave 8, star 31 let. — Svojem naše sožalje!

Poročili so se:

Piškur Karel, uslužbenec iz

Tržiča, Bečanova ul. 1, in Marikič Lucija, uslužbenka iz Retenj 4; Poluga Nikola, tovarniški delavec iz Batinjani, in Špental Angela, tovarniška delavka iz Kovorja 80; Mesič Ivan, delavec iz Gatalova, okraj Koprivnica, in Borič Marica, kuharica iz Tržiča, Koroška 24; Gašperlin Vladislav, ključavničar iz Bistrice pri Tržiču 127, in Knific Katarina, prešivalka iz Tržiča, Koroška cesta 56; Šparovec Josip, vodja avto brigade iz Podbrezj 69, in Gros Ana, tovarniška delavka iz Zvirč 11. — Mnogo sreče!

Drama »VRNIL SE JE...« na odru »Svobode« Šolske objave

V okviru praznovanja tržiškega občinskega praznika, smo bili deležni, poleg drugih prireditev tudi pretresljive drame iz povojne dobe, dela pisatelja Emila Freliha: »Vrnili se je...«

Dve uri, ki smo jih preživeli v Cankarjevem domu v soboto, 9. avgusta, sta bili prav gotovo lepc doživetje za vsakega ljubitelja našega ljudskega odra. Požrtvovalni režiser tov. Adolf Anderle je tudi to pot dobro porazdelil vloge in s svojim poklicnim znanjem mnogo pripomogel, da je igra tako uspela. — Vloga Sonje, prav gotovo najtežja v drami, ki jo je kreirala Tea Mozetičeva, je v vsakem oziru tako pristno zaživela pred nami, da smo bili globoko pretreseni. Prav isto lahko zapišemo za Staneta, njenega slepega moža, ki ga je podal tov. Slavko Primožič tako občuteno, da nam bo njegov lik še dolgo ostal v spominu. — Že drugič smo gledali na deskah našega odra mladega igralca tov. Berganta, ki obeta biti za naš oder prav dobra moč in je tudi v tej grobi vlogi bivšega SS-ovca Viktorja napravil vtis, ki ga vloga zahteva. Nadvse ganljivi prizor med materjo tov. Smoletovo in sinom je marsikomu ovlažil oko, kar dovolj dokazuje, da je bil zaigran prepričevalno. — Tudi Jelka tov. Hvaličeva je povsem ustrezala in je bila njena vloga dobro zaigrana. — Zdravnika Bogdana pa si človek iz publike predstavlja mlajšega in nam morda zato njegov lik ni dal tistega, kar smo od tov. Smoleta navajeni sprejemati.

Prijeten občutek, ki ga ima človek po vsakem dobro opravljenem delu, ima lahko tudi mali kolektiv drame: »Vrnili se je...«, kajti s tem delom je uspel.

Po predstavi so prejeli vsi nastopajoči šopke in darila, s katerimi so se jim darovalci hoteli oddolžiti za njihovo požrtvovalnost, s katero so se lotili dela v teh »pasjih« dneh in času vsesplošnih dopustov oziroma počitnic.

KINO

16.—18. avgusta amer. barvni film »KLEOPATRA«.

19.—20. avgusta ameriški film »JACK LONDON«.

21.—22. jugoslov. film »MALE STVARI«.

23.—25. avgusta amer. barvni film »BITKA NA KLANCU«.

26.—27. avgusta mehiški film »NE ZANIKAM SVOJE PRETEKLOSTI«.

28.—29. avgusta italijan. film »NJIHOVE ZABLODE«.

30.—1. 9. ameriški barvni film »OVERLAND PACIFIC«.

OGLAS

Knjigarna v Trziču sprejme v uk vajenca-ko. Pogoji: dovršena osemletka ali 4 razredi gimnazije. Nastop možen takoj. Osebe ali pismene prijave sprejema Knjigarna, Trzič.

Ravnateljstvu osemletnih šol v Trziču razglašata:

1. Popravni izpiti bodo na obeh osemletkah dne 26. in 27. avgusta. Učenci, ki bodo opravljali popravne izpite, naj pridejo 26. 8. ob 8. uri v šolo, kjer bo objavljen razpored izpitov.

2. Naknadni vpis učencev v 1. razred osemletne šole bo 1. IX. od 8. do 10. ure dopoldne v pisarni osemletke heroja Grajzerja.

3. Pričetek pouka bo 5. septembra ob 8. uri. — Učenci 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 8. razreda se zberijo ob 8. uri pred svojimi šolami. Učenci 1. razreda pa se zberijo istega dne ob 13. uri pred osemletko heroja Grajzerja, kjer bo sledila porazdelitev učencev na obe osemletki.

Ravnateljstvo Ravnateljstvo osemletne šole osemletne šole heroja Bračiča heroja Grajzerja

☆

Ravnateljstvo državne glasbene šole v Trziču obvešča, da so naknadni vpisi novih kot dosedanjih gojencev izjemoma v času od 1. do 5. septembra med uradnimi urami.

Šola ima na razpolago še nekaj lastnih glasbil (violine, čelo) za starostno dobo od 6. do 12. leta. Vse ostale podrobnosti glede sprejema učencev, razdelitve urnika in pouka bodo objavljene na šolski deski.

Ravnateljstvo

Koncert

GRAMCOV VOKALNI KVARTET priredi v sredo, 20. avgusta v dvorani Svobode

koneert

SLOVENSКИH NARODNIH IN UMETNIH PESMI

Začetek ob 20. uri. Ljubitelji domačega petja lepo vabljeni!

Šah

ŠTEFE ZMAGAL V BOHINJU

Pred dnevi je bil v Bohinju zaključen zanimiv turnir prvokategornikov Gorenjske z 12 udeleženci. Po neuspelem nastopu na polfinalnem turnirju za prvenstvo LR Slovenije v Mariboru je Saša Štefe tokrat z zanesljivo in sigurno igro zmagal, hkrati pa porazil vse Jeseničane, kar je brez dvoma za mladega šahista lep uspeh. Organizacija turnirja je bila dobra, prireditev samo pa je organizirala Šahovska podzveza v Kranju.

Tehnični rezultati: 1.—2. Štefe in Štrumbelj 8, 3. Korošec 7, 4.—5. Bukovac in dr. Berce 6, 6.—7. Železnikar in Jan 5,5, 8. Simičič 5, 9.—10. Misjak in Čopič 4,5, 11. Pogačnik 4, 12. Tušar 2,5 točke.

SMRTNI STRAH

Bili smo obkoljeni. Nemci, Italijani, četniki, domobranci in celo ruski Vlasovci so stiskali obroč okoli osvobojenega ozemlja okrog Cerkna.

Bil je čist dan, ko sem pribežala iz svoje partizanske vasi v Cerkno. Tam se nihče ni vedel, da se bliža nova sovražna ofenziva. Na komandi mesta so me sprejeli sami resni obrazi. Napotila sem se dalje k svojim prijateljem v Zakriž nad Cerknem.

Mnogo borcev je imelo obisk. Žene in dekleta so z njimi posedale ob kozolcih in delile dobrote.

Iz zimske zmrzali se je pomlad kar vidoma prebujala. Iz segrelih tal je opojno dehtelo prvo klijajoče življenje. Kako lepa slika miru in sreče!

Točno opolnoči so trije strelji pretrgali nočno tišino. Alarm!

Bil je še gost mrak, ko se je začel umik iz Cerkna. Mimo hiše, v kateri sem brez spanja čakala dne, so korakale edinice druga za drugo, angleška, ruska misija, vse delavnice, delavski bataljon in končno komanda mesta. Vse v največji tišini. Ravno ta molk je najbolj trgal živce.

Hodili so mimo ves dan do noči. Tedaj sem se napotila za njimi.

Bila je krasna mesečina. Deveta zvečer. Kam? Za borci? Saj bi jim bila le v breme. Načelnik mi je svetoval, naj se ustavim pri kakem kmetu. Toda kdo me bo — partizanko — sprejel in nakopal strašno nevarnost svoji družini?

Hodila sem v tisti prelepi noči tako strašno zapuščena kot še nikdar v življenju. Vendar sem našla dobre ljudi, ki so me sprejeli pod streho.

Čez tri dni so prišli Nemci. Vedli so se oblastno in sramotno. Prišli so, pokradli, kar jim je prišlo pod roke, in spet odšli. In to dan na dan.

Zvečer jih navadno ni bilo. Tedaj so prihajali k meni v hišo sosede, ki so me vsi dobro poznali. Ta ali oni je prinesel s seboj male bele lističe z nemškimi besedilom in zemljevidom Nemčije. Prebrala sem in razlagala. Lističe so odmetavala angleška letala. Bili so namenjeni nemškimi vojakom. Puščice na zemljevidu Nemčije so jasno kazale, kako je že napredovala invazija na nemškem ozemlju in kako je že kratka pot do Berlina.

Pet minut od hiše je bila nemška straža, a tu v hiši smo že vsi vedeli, da bidejo Nemci naslednje ure. Sprva mi domačini niso hoteli verjeti. Preveč jih

je presenetil vojaški nastop nemških čet. Toda polagoma so le začeli upati, da je rešitev že blizu.

Pomirjeni so odhajali in čakali novega dne.

Vsako noč smo slišali bobnenje zaveznških letal. Kar naprej je grmelo, da so šklepetale šipe. Komaj se je zdanilo, so se spet prikazale neštete nove jate. Vse so letele proti severovzhodu. Srebrni ptiči so enakomerno rezali nebo, a bilo jih je na tisoče. Kaj je v primeru s to močjo pomenilo nekaj sto tatinskih Nemcev v našem sosedstvu!

Vendar smo jim bili prepriščeni. Partizani so se borili pri Mostu na Soči in na Vojskem.

Spet je nastalo prekrasno jutro. Prijeten nedeljski mir je nenadoma pretrgalo grmenje vseh vrst orožja. Streljali so Nemci nad našo hišo tja proti Kojci in Blegašu. Stekla sem v majhno globel, skrito med griči. Streljanje kar naprej. Kamorkoli sem se ozrla, povsod je gorelo. V smeri proti Cerknu se je dvigal gost dim. Prav tako so goreli gozdovi na severu, vzhodu, zahodu...

Vse so zažgali Nemci. Sedaj gori Cerkno, prebivalce pobijajo. Ste že kdaj doživeli smrtni strah? Ne? Potem ne veste, ka-

ko je življenje dragoceno.

Ležala sem na suhi praproti. Iz zemlje je zehnela vročina, vrane so se preletavale v ljubavni igri. A tam, nad menoj je grmelo nepretrgano streljanje. Zdelo se mi je, da se bodo na robu moje globeli zdaj prikazali Nemci in me ubili.

Ne morem povedati, kaj sem mislila v tistih brezkončnih urah, ko sem čakala na smrt. Bila sem strašno sama in žal mi je bilo za življenje, ki ga bom izgubila. Žal mi je bilo, da ne bom nikdar več videla ljubljenega človeka, niti doživela tako krasnega dne, kot je tedaj žarel ob meni.

Streljanje je nenadoma utihnilo. Še ure in ure sem čakala. Šele zvečer sem si upala spet v svojo kmetijo. Hiša je še stala.

Na pragu me je sprejela gospodinja:

»Revica, kar vstopi, Nemci so šli!«

»In tisto streljanje?«

»Tam gori je bila jama, v kateri so bili skriti partizanski ranjenci. Niso imeli vode. Zgodaj zjutraj se je bolničarka splazila po pečinah do studenca. Nemci so jo zapazili...«

Pobili so ranjence in bolničarke.

Z vsem plenom so zvečer zapustili vas in odšli proti Idriji. Samo nekaj dni so bili še gospodarji.

Potem je prišel maj in zmaga, zmaga, ljudje moji, naša zmaga!

Jelka Žagarjeva

Planinski teden

Ob 50-letnici Planinskega društva

Z udarniškim delom so tržiški planinci pričeli praznovati 50-letnico Planinskega društva v Trziču. Drugi dan so odšli skupno s člani Zveze borcev in ostalimi Trzičani pod Storžič, kjer so pri spomeniku počastili spomin padlih za svobodo dne 5. avgusta 1941. Ob tej priliki so skupaj s preživelimi borci praznovali tudi 17-letnico ustanovitve tržiško - kranjske čete.

Drugi dan je bila v hotelu Pošta slavnostna seja ob jubileju slovenske planinske organizacije v Trziču. Navzoče zastopnike organizacij in podjetij iz Trziča ter predstavnike PD Križe je pozdravil predsednik društva tov. Karel Globočnik, nato je tajnica društva tov. Marija Vidmar podala navzočim kratko zgodovino društva, iz katere je razvidno, da je društvo nastalo v boju nemškutarskega kapitalizma in zavednih Slovencev v letih, preden je bil izvoljen v Trziču prvi slovenski župan. 17. junija 1908 so tudi planinci ustanovili svoje društvo. Od takrat pa vse do danes je bilo delo društva živahno razgibano. Za časa prve svetovne vojne je bilo delo pretrgano, v letu 1921 pa so tržiški planinci spet stopili z velikim elanom na delo. Uspehi so bili zgraditev planinskega doma na Kofcah, vse naprej do ustanovitve Alpinističnega odseka in Gorske reševalne postaje v Trziču. Posebno vidno je bilo delo društvene foto-odseka. Poleg oskr-

bovanja Doma na Kofcah, kočje pod Storžičem, kočje v Gozdu in kočje na Bistriški planini je društvo vršilo tudi vso dejavnost na polju tujskega prometa za mesto kot planinsko izhodišče.

Okupator je vse to delo v letu 1941 uničil. Po osvoboditvi so preživeli člani društva takoj pričeli z delom v smislu graditve nove socialistične domovine. Že v letu 1946 je nudila za silna kočja pod Storžičem, dalje kočja pod Kladivom, nato Dom na Kofcah in slednjic mogočna zgradba Doma pod Storžičem delovnemu ljudstvu Trziča ter planincem vse države vse ugodnosti za odhiti v naših planinah. S postavitvijo bivaka v Storžiču je bila dana možnost tudi mladini za alpinistično udejstvovanje in kasneje za dosežene uspehe v naših in drugih gorah. Vsa pestrost tega dela je prikazana na sedanjih razstavi.

Za vse te dosežene uspehe imajo zasluge predvsem voditelji in odborniki društva in to: Matija Marinček, Franc Deu, Ivan Engelsberger, Tone Jelenc, Albin Sajovic, Josip Polak, Henrik Snaj, Ivan Kališnik, Primožiči, Kokalj, Selberger, Globočnik in ostali.

V četrtek zvečer so se zbrali na sestanek mladinci društva. Nato so imeli v okviru proslav slavnostni sestanek alpinisti in gorski reševalci, ki so ob tej priliki obujali spomine na delo, ki so ga izvršili v preteklosti.

Poseben poudarek je društvo

dalo naslednjemu dnevu. Ob 18. uri zvečer so se zbrali pred društvom planinci in zastopniki organizacij in nato odkorakali skozi mesto na pokopališče počastit spomin žrtev gora in padlih borcev za svobodo naše domovine. Po žalostinki, ki jo je zaigrala godba na pihala DPD »Svoboda«, so najprej pri spomeniku počastili spomin devetih žrtev storžiškega plazua. Tovariš Avgust Primožič, eden izmed preživelih smučarjev te snežne katastrofe, je govoril v spomin mrtvim tovarišem. Člana PD Trzič in PD Križe sta nato položila vence na grobišče. Nato so udeleženci žalne komeemoracije odšli na skupen grob ostalih žrtev tržiških gora. Tov. Nadislar Salberger je obudil spomin nanje in položil venec alpinistov na grob. Na grob častnega predsednika društva pok. Ivana Engelsbergerja je položil venec predsednik društva tov. Globočnik. Tov. Joža Roblek je v svojem govoru pri spomeniku padlih borcev počastil spmin le-teh in položil venec društva. Nato so se planinci vrnili s pokopališča.

Zvečer ob 20. uri so planinci v polni dvorani Cankarjevega doma priredili planinski večer. Najprej je zaigral tržiški kvintet pod vodstvom tov. Šarabona nekaj domačih pesmi. Nato nas je popeljal predavatelj tovariš Mirko Kambič iz Ljubljane preko vseh letnih časov v naše planine pod Triglavom. S čudoviti-

mi barvnimi slikami naših gora iz podnožja Triglava, posebno pa z živimi slikami naših gorskih cvetic, je navdušil vse prisotne. S prijazno in domačo besedo ter šegavostjo je dal še več poudarka slikam, ki so prikazovale krasoto naših slovenskih gora. Trzičani želimo še več takih predavanj. Z aplavzom navzočih je predavatelj uvidel zanimanje Trzičanov za njegova predavanja in je obljubil, da pride jeseni gotovo spet k nam predavat in pokazat čudovite slike iz krasnih planinskih pokrajin.

Ob prvi priliki pride v Trzič tudi zato, da tudi tu napravi nekaj umetniških barvnih posnetkov.

Na večer pred glavno proslavo so planinci zakurili veličastne kresove na vseh važnih planinskih točkah v okolici Trziča. Takih kresov Trzičani že dolge niso videli.

V nedeljo ob 10. uri dopoldne so se zbrali planinci in zastopniki društev, podjetij in oblasti v predilniškem parku. Tam so sprejeli goste iz vseh planinskih delov Gorenjske in Ljubljane. Razna društva in deputacije so prišle na slavnost s svojimi prapori, kar je poživilo proslavo.

Predsednik društva tov. Karel Globočnik je uvodoma pozdravil vse navzoče planince, posebno pa častne goste in zastopnike, med katerimi so bili: pokrovitelj proslave tov. Ivan Štu-

Iz Trziča do Stola

Zadnje zvezde ugašajo na temnem nebu nad tržiško kotlino, ko s prijateljem Lojzkom rineva železna konjička v strmino pod »Jurjem«. Od ljubeljskega prelaza vleče mrzel veter in nama hladi razgreti telesi. Kmalu sva pri zadnjem kmetu tega prijaznega gorskega kotička po domače pri »Jošču«. Vsi še spijo, treba jih bo zbuditi. Lojze potrka na okno, na vprašanje kdo sva in na odgovor naju stari oča takoj spozna in v nadaljnjem pogovoru se sporazumemo, kot že velikokrat preje za spravilo koles. Sledi še kratko opravičilo, ker sva jih prebudila iz prijetnega spanja pa nama stari oča odvrne prav po domače: »Je že dobro, pa srečno hodita«.

Ko si optava nahrbtnike že nadaljujeva pot proti obmejni karavli pod Ljubelj. Hladno jesensko jutro in zmerni severni veter sta obetala lep dan. Javila sva se na karavli, kjer sva predložila dovoljenja za vstop v 100-meterski obmejni pas in že gaziva sneg na poti v Zeleniškim plazovom. Jutranjo gorsko tišino

so motili le najini enakomerni koraki po mrzlem snegu in veter, ki se je poigraval z vrhovi dreves. Snega je bilo čim dalje več, ponekod od vetra stlačen in zmrznjen sneg nato zopet zameti, da sva ga gazila do kolen in še čez. Pogled nama je uhajal na severne grebene in grape zasnene Begunjščice, kateri pa niso bili najin današnji cilj. Najin cilj je bil še daleč in se je skrival za grebenom strmega zeleniškega plazua po katerem sva puščala najino sled v še skoraj svežem snegu. Hitela sva, kajti ob sončnem vzhodu sva hotela biti že daleč — visoko na Zelenici.

Zadnji koraki in strmal in že stojiva na sedlu pred kočjo, od hoder sva uživala prelep razgled na okoliške gore, zavite v belo snežno odejo, vrhove pa so že zlatili prvi sončni žarki, Begunjščica, Stol, Vrtača, Zeleniške špice na vzhodu pa severna stena Košute, Veliki vrh in Baba nad Korošico. Nemo sva zrla v to naravno lepoto, ki naju je obdajala. To so doživetja, nepo-

zabni spomini in plačilo za prestani trud.

Pred seboj sva imela še dolgo pot, zato nama ni preostajalo več časa za občudovanje lepote v najinem okolju. Mimo doma na Zelenici sva po že utrti gazi v snegu nadaljevala pot proti karavli to je 15 minut prijazne hoje po snegu navzdol pri čemer se ti nudi lep razgled na bližnje vrhove, v daljavi pa so se v jutranjem soncu kopali vrhovi Julijcev z očakom Triglavom v sredini. V karavli so naju lepo sprejeli čuvarji naše meje, pjasniva jim smer najine ture, sledi še pregled dovoljenj, nato nama želijo srečno pot.

Utirava si pot domala naravnost navzgor po južnem pobočju Velike Vrtače, tako misliva čim preje doseči stezo, katera vodi od doma na Zelenici ob vnožju Zeleniških špic in poševno po južnem pobočju Vrtače proti Beljščici. Po tričetrturi hoji navkreber doseževa domnevno višino steze, katero pa lahko samo slutiva pod globokim snegom. Vso odvečno obleko stla-

čiva v nahrbtnike, nato kreneva na levo proti južnemu grebenu Vrtače, tam naju pozdravijo prvi sončni žarki. Se nisva bila na grebenu, ko rezek žvižg pretrga tišino, kar nama je dalo vedeti da so v bližini za grebenom divje koze. Kar se da previdno pristopiva na greben in nisva bila v zmoti v bližnjih južnih stenah Vrtače se greje na toplen jesenskem soncu čreda divjih koz. Le-te se za najin prihod proti pričakovanju ne menijo dosti mirno naju opazujejo, midva pa nadaljujeva pot in opazujeva ta okras naših gora. Pot naju vodi nekoliko navzdol pod stenami Vrtače proti sedlu Beljščice, tu pa tam prifrči kak kamen — pozdrav od gamsov.

Na sedlu se malo odpočijeva, da se razgledava v okolju, ki nam dolga leta po vojni ni bil dostopen in zaradi tega malo poznan. Pred nama je še dolina med vzhodnim grebenom Stola in Celovško špico. Greben Stola naju je ščitil pred žgočim soncem, kar nama je znatno lajšalo pot po kotanjah in žmulah. Se zadnja strmina pod vrhom Stola, kar grizla sva se v kolena in dosegla sva cilj — vrh Stola.

Se jesti nisva imela časa tako lep je bil razgled na Koroško deželo vse tja do Visokih tur, na naši strani pa vse od Kamniških

cin, direktor tovarne »Peko«, Boris Ziherl, član Izvršnega sveta LRS, dr. Miha Potočnik, sekretar Ljudske skupščine LRS in načelnik komisije Gorske reševalne službe Slovenije, Fedor Košir, predsednik Planinske zveze Slovenije, Tone Bučar, načelnik komisije za alpinizem, planinski veteran Joža Čop, zastopnik obč. ljudskega odbora tov. Jože Šparovec, zastopniki PD Križe, Javornik, Škofja Loka, Kamnik, Kranj, Jesenice, zastopniki ZK, SZDL, tabornikov, smučarskega kluba »Ljubelj«, Avto-moto društva, Turističnega društva, Muzejskega društva, gasilcev, sindikatov in ostalih organizacij, nato zastopniki podjetij ter sedanji in bivši aktivni delavci društva. Potem ko je godba DPD Svoboda zaigrala, je podpredsednik društva tovariš Franc Primožič podal navzočim v svojem govoru potek dela Planinskega društva Tržič, v času od leta 1908 do danes. Po odigrani državni himni je spregovoril tov. Ivan Štucin ter kot pokrovitelj izročil zastavo predsedniku društva. Dejal je, naj društvo še nadalje vrši zadane naloge v gradnji in oskrbovanju planinskih postojank, ki nudijo oddih delovnemu ljudstvu. Nato je zastopnik tovarne usnja »RUNO« pripel trak na zastavo. Trakove sta pripela tudi direktor tovarne čevlje iz Maribora, tov. Franjo Matjašič ter predstavniki sindikalne podružnice »PEKO«, tov. Hvalica. V kratkem nagovoru sta zaželela društvu tudi v bodoče mnogo uspehov pri svojem delu. Tov. Nadišlav Salberger je v imenu Planinskega društva, alpinistov in gorskih reševalcev pripel na zastavo trobojnico ter poudaril, da smo vsi planinci Tržiča še nadalje pripravljeni, da izpolnjujemo idejne misli naših predni-

kov tudi v bodoče za razcvet slovenskega planinstva. Predsednik društva se je zahvalil pokrovitelju ter darovalcem trakov in znakov. Dejstvo pa je, da je društvo doseglo večje uspehe in našlo več razumevanja pri zbiranju znakov in prispevkov drugod kakor v Tržiču samem.

Zastavo je tov. predsednik izročil društvenemu zastavonosu tov. Dragu Štefetu, ki je obljubil, da bo zaupano častno nalogo izvrševal v ponos društva. V imenu PZS je nato spregovoril tov. Fedor Košir, ki je zaželel, da bi društvo tudi v bodoče dosegalo lepe uspehe kakor dosedaj. V istem smislu je društvo pozdravil in mu čestital zastopnik obč. ljudskega odbora tov. Jože Šparovec ter poudaril, da bo obč. ljudski odbor tudi v bodoče nudil vso pomoč pri delu društva. Pokrovitelju, PZS in Muzejskemu društvu so bile podarjene knjige, v katerih je društvo zbralo vse delo od ustanovitve pa do danes.

Z godbo na čelu, novo planinsko zastavo, planinci, zastavami raznih društev, gosti in Tržičani se je razvil manifestativen sprevod skozi mesto do sindikalne dvorane. Tam je tovariš Marijan Salberger pozdravil goste in jih povabil, da si ogledajo planinsko razstavo, ki v skromnem prikazuje 50-letno delo društva. Gostje so si z zanimanjem ogledali bogato in okusno prirejeno razstavo.

Popoldne je društvo priredilo v parku BPT uspelo planinsko zabavo.

S tem je bil tudi zaključen program planinskega tedna in obenem tudi zaključek proslav tržiškega občinskega praznika. Tržiški planinci so z vsemi temi prireditvami dostojno proslavili svojo 50-letnico.

alp do ponosnih Julijcev, ter bližnjih vrhov Karavank. Po počitku in izdatnem okrepčilu se v živahnem pomenku napotiva po isti poti nazaj proti Beljščici preko pobočja Vrtače na Zelenico. Dosti je bilo razpravljanega o še možnih turah v tem predelu Karavank v takem pogovoru je čas potekal prehitro in že sva na Zelenici. Se en pogled

na prehojeno pot in vrhovom, kateri so se bleščali v večerni zarji in že zdršiva po Zeleniških plazovih v dolino pod Ljubeljem.

Spomin na take ture ne zbledi, ostane vedno živ in nas planince alpiniste vedno znova izvablja iz dolin na vrhove, kjer v vsakem letnem času in ob vsakem vremenu doživljaš nekaj novega — veličastnega.

Š — P — O — R — T

ROKOMET

PLOD PRIZADEVNEGA DELA

Pred kratkim smo v našem listu že objavili krajšo notico o letošnjem prvenstvu Gorenjske v malem rokometu. Danes naj podamo kratek pregled zanimivega tekmovanja elite gorenjskih rokometnih ekip, ki je postajalo iz kola v kolo borbenejše, tako da tudi že pred samim zaključkom prvenstva konkretno še ni bilo moč določiti prvaka. Z visoko zmago nad moštvom RK Storžič (Golnik) je TVD Partizan Tržič povsem zaslužno osvojil naslov letošnjega prvaka Gorenjske, kar je brez dvoma plod prizadevnega in marljivega dela celotnega kolektiva, ki se je zavedal, da uspehi in lovorike ne prihajajo kar čez noč. Moštvo je mlado in perspektivno, kar je z ozirom na ostala društva znatna prednost. Druga garnitura kranjske Mladosti je bila tudi resen kandidat za prvo mesto, vendar je zaradi slabše razlike v golih (146:115) in enakim številom točk kakor prvak zasedla častno drugo mesto. Tretje mesto pomeni za mlade rokometiške »Planike« iz Kranja lep uspeh, medtem ko predstavlja plasma RK IKŠ Iskra majhno razočaranje, saj smo ravno od tega moštva v začetku pričakovali mnogo več. Sicer pa tudi četrto mesto ni neuspeh v primerjavi z rezultati zadnje plasiranih »Savec« (Kranj) in »Storžiča« (Golnik). Kranjska Sava pač ni doživela slavlja, ki ga je morda na tihem pričakovala. Za njo in zadnje plasirani Storžič torej velja, da je pot do uspehov trnova in težavna. Nalog, ki so jima bile naložene, se moštvi vsekakor ni sta zavedali. Vzrokov za neuspeh obeh moštev morda na tem kraju ne bi iskali, ker imajo verjetno različen obseg. Toda naj za oba velja, da ravno z neuspehi prihajajo po trdnem delu uspehi, vendar po skrbno pripravljenem in načrtnem treningu.

V prihodnji sezoni bo prišlo na lestvici prvenstva seveda do znatnih izprememb. Kdo bo torej novi prvak, je za sedaj še težko reči, kajti konkurenca bo kakor vsa leta tudi prihodnje izredno močna. Ob zaključku dodamo še to, da bo zmagal pač tisti, ki bo vložil v posamezna oziroma vsa srečanja največ prizadevnosti, srčnosti in borbenosti. To so bistvene lastnosti, brez katerih seveda ni mogoče slaviti triumfa.

I. V.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem zdravnikoma dr. Stanku Živcu in dr. Tonetu Martinčiču za njuno pomoč mojemu očetu Jakobu za časa njegove bolezni. Toplo zahvalo izrekam tudi množičnim organizacijam in prijateljem ter znancem, ki so pokojnega spremlili na njegovi zadnji poti, poklonili vence in cvetje ter počastili njegov spomin.

Marija Mežek, Tržič

STRELSTVO

DVA POKALA STRELCEM TRŽIČA

Tržiški strelci so proslavili »Dan borca« s tekmovanjem v streljanju z zračno puško dne 26. 6. 1958. Tekmovanja se je udeležilo preko 30 strelcev občine Tržič. Prehodni pokal Občinskega odbora Zveze borcev Tržič je osvojila ekipa strelske družine »Štefe Anton - Kostja« Tržič in je izid tekmovanja naslednji:

I. mesto, ekipa SD »Štefe Anton-Kostja«, Tržič; II. mesto ekipa LD Tržič; III. mesto ekipa garnizona JLA Križe; IV. mesto ekipa sindikalne podružnice tovarne BPT Tržič; V. mesto ekipa sindikalne podružnice tovarne Peko; VI. mesto ekipa tovarne Runo in VII. mesto ekipa sindikalne podružnice tovarne Lepenka Tržič.

Zmagovalni ekipi je predsednik odbora Zveze borcev tov. Jagodic Franc izročil prehodni pokal, petim najboljšim strelcem pa lepa praktična darila.

V nedeljo, dne 6. 7. 1958 je bilo tudi v Radovljici tekmovanje v streljanju z vojaško puško v počastitev »Dneva borca«. Tekmovanja so se udeležile vse strelske družine Gorenjske med njimi tudi ekipa SD »Štefe Anton-Kostja«, Tržič.

Prvo mesto in pokal občinskega odbora Zveze borcev Radovljica je osvojila ekipa strelcev iz SD »Štefe Anton-Kostja«, Tržič v postavi: Perko Janez, Bedina Vili, Štucin Milan, Rozman Dane in Srečko Kranjc. Tudi najboljši rezultat dneva je dosegel član strelske družine Tržiča tov. Perko Janez, ki je od 100 možnih napravil 73 krogov navzlic vremenskim neprilikam v času streljanja.

S. K.

DRAGOCENA LOVORIKA ZA NAŠE STRELCE

Minulo nedeljo, 27. julija je bilo na strelišču pod Mežakljo na Jesenicah tekmovanje za pokal narodnih herojev Gorenjske z udeležbo najboljših gorenjskih ekip in posameznikov. Proti pričakovanju so dragoceno spominsko darilo osvojili naši strelci, ki jim je v zaključnem delu prireditve s številno razliko krogov uspelo poraziti kolege z Jesenic in Javornika.

ZAHVALA

Vsem, ki so nam ob nenadomestljivi izgubi našega dobrega moža, očeta, starega očeta, brata

FRANCA DORNIGA

izrazili sožalje in ga spremili na njegovi zadnji poti, se najpri-srčneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni vsem sorodnikom, prijateljem, organizacijam in ustanovam, ki so njegovo krsto obsuli z venci in cvetjem, zdravnikoma dr. Živcu in dr. Robiču, tržiški duhovščini za njene tolažilne obiske za časa njegove težke bolezni ter gasilski deputaciji, pevcem in godbi.

Žaluoja družina
Dornigova

Sporočamo žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil član našega kolektiva

DRAGO JAČIMOVIČ

zidar

Pokopan bo v svojem kraju v Jaružani pri Banja Luki. Delovnega člana bomo ohranili v trajnem spominu.

Delavski svet, uprava in sindikalna podružnica
Gradbenega podjetja v Tržiču

PRUCKNER — novi rekorder

Trenutno mi tudi samemu ni povsem jasno, kje naj bi začel. Ko sem se minulo nedeljo zjutraj odpeljal na Ljubelj, niti nisem slutil, da bo slabo vreme neugodno vplivalo na prireditve. Gruče ljudi, kolesarji, motoristi in avtomobili so kakor vsako leto tudi letos dali Ljubelju poseben prizvok harmonije, ki ga ni moč občutiti povsod. Strmine Ljubelja jih vsako leto navdušujejo s svojo lepoto in pestrostjo. V primerjavi z minulim letom je bil obisk nekoliko slabši, čemur je bil brez dvoma glavni vzrok — nestalno vreme. Znanec mi je ob prihodu med drugim pripovedoval, da je v zgodnjih jutranjih urah bilo na Ljubelju tako strašno naurje, da so bili ljudje popolnoma prepričani v nadaljnje neugodne vremenske razmere. In res, niso se ušeli. Kmalu zatem, ko so fanfare na platoju označile začetek VI. mednarodnih gorskih dirk in je predsednik Avto-moto zveze Slovenije tov. ing. Vekoslav Jakopič s krajšim nagovorom odprl tradicionalno prireditev, so se z neba spustile prve kaplje in vse močnejše in močnejše je začelo deževati. Nestrpní gledalci so opazovali svoje ure, katerih kazalci so se tokrat premikali z neverjetno naglico, toda deževati še vendar ni prenehalo. Šele nekaj minut po 12. uri se je vreme toliko izboljšalo, da se je prireditev lahko začela. Točno ob 12.16 uri je hrvatski predstavnik Stjepan Gustovič prvič startal na letošnjih ljubeljskih dirkah. V konkurenci kategorije motorjev do 125 ccm je med 9 Jugoslovani, Avstrijcem Trampuschem in Nemcem Wünscherjem zmagal Ljubljančan Boris Oblak na »Ducatiju« s časom 6:18,1.

V senci Zöhrerja

Kmalu potem, ko so utihnili motorji najlažje kategorije je bila na sporedu ena izmed najzanimivejših točk prireditve — kategorijski razred do 250 ccm, v katerem ni bilo moč že vnaprej določiti zmagovalca izmed treh favoritov: Avstrijec Unterhuberja, Inzka, Zöhrerja in našega Pintarja. Kljub izredno sigurni in lepi vožnji je Leon zasedel 2. mesto. 5:05,0 pomeni dosedaj najboljši čas, ki so ga Jugoslovani postavili kdajkoli na Ljubelju na motociklu. Gledalci ob tekmovalni progi so z navdušenjem pozdravili svojega mladega rekorderja, ki sodi trenutno že v razred najboljših vozačev doma in onstran naših meja. Prvoplasirani Zöhrer je potreboval za progo 5:04,3. Oba gosta, Inzko in Unterhuber, sta se plasirala na 3., oziroma 4. mesto. Lojze Drofenik je kot drugi Jugoslovani osvojil 6. mesto s časom 5:23,4.

Občudovanja vredna je bila tudi naslednja disciplina, in sicer kategorija motorjev s prikolicico do 500 ccm. Veseli nad uspehom Pintarja smo tudi tu tiho pričakovali eno izmed najboljših mest za ing. Šnajderja. Ravno v tej kategoriji je bila

konkurenca zelo močna, saj je med drugim startal tudi trenutno tretjeplasirani s svetovne rang lestvice v tej disciplini Alwin Ritter s sovozačem Edwinom Blauthom (Zah. Nemčija), ki je zmagal po izredni vožnji s časom 5:02,1.

Ing. Šnajder je prevozil prvi del proge odlično in pričakovali smo presenečenje, toda nekaj desetih metra pred ciljem se mu je žal »zataknilo«. Tako tudi čas, s katerim je zasedel med 9 nastopajočimi tekmovalci 4. mesto, ni bil ravno najboljši v primerjavi z lanskoletnim uspehom v tej disciplini. Slovenca Strle in Maček sta na BSA osvojila predzadnje — 7. mesto.

Po pričakovanju

Kot je bilo pričakovati, je v kategoriji avtomobilov do 1300 kubikov zmagal lanskoletni šampion, simpatični Avstrijec dr. Arnulf Pilhatsch na »Denzelu« SS s časom 5:28,2. Na naslednja najboljša mesta so se plasirali: Charles Vögele (Švica), Alfred Hartmann in Hermann Kunz (oba Zah. Nemčija). Mirku Bivicu je na motorju Tomos uspelo osvojiti 1. mesto v nacionalnem razredu do 175 ccm. V izredni mednarodni konkurenci Nemcev, Avstrijcev, Švicarjev in 11 Jugoslovanih v kategorijskem razredu do 250 ccm je državni prvak Leon Pintar po odlični drzni in zanesljivi vožnji zasedel 1. mesto in mu je uspelo poraziti elito gostov, med njimi Avstrijce: Inzka, Josla, Riegerja, Schmölzerja, Pucherja, Jr. Fritzerja in Nemca Ksaverja in Leckaja. 4. mesto pomeni za Drofenika lep uspeh, saj ga ravno v tej kategoriji nismo pričakovali. Tudi s plasmajem Ruparja in Čudna smo lahko zadovoljni, če upoštevamo izredno močno konkurenco.

Presenečenje: rekord Prucknerja

Elito odličnih inozemskih vozačev v kategoriji motorjev do 500 ccm na čelu z Nemci Schmitzem in Wünschejem, Avstrijci Prucknerjem, Zöhrerjem, Ninausom in Schandlom smo imeli priložnost občudovati že nekaj pred 15. uro. Iz te sredice se je izluščilo kot bi trenil ime dosedaj nam nepoznane gosta, vendar odličnega vozača (nekdanj znanega in nevarnega Orsarijevega konkurenta v Avstriji), absolutnega rekorderja Ljubelja Alfreda Prucknerja (Avstrija), ki je z doseženim časom 4:43,2 popolnoma zatemnil lanskoletni uspeh 19-letnega Franza Pracha in potrdil, da lahko tudi na strminah, ki ti še niso povsem znane, presenetiš samega sebe in gledalce, željne stalnih presenečenj. Do prihodnjega leta velja torej — 4:43,2, nanj pa le — veni, vidi, vici. Za zdaj je na Ljubelju že tri leta zaporedoma vladar avstrijski monopol. Kako bo prihodnje leto? Pustimo to vprašanje raje nerešeno. Jure Černe je zasedel sicer 4. mesto, kar je za to kategorijo,

v kateri so bili doseženi odlični izidi, brez dvoma soliden plasma. Alwin Ritter je z zanesljivo zmago v kategoriji prikolic nad 500 ccm ponovno dokazal, da je vreden naslednik svojega pokojnega rojaka Friedricha Hillebrandta. Na naslednja mesta so se plasirali: Butscher, Neussner, Schneidegger in ing. Šnajder. V omenjeni kategoriji sta mimo hrvatskega predstavnika Gluhaka s sovozačem, znanim kakajšem in kanuistom Hlavačkom startala tudi člana AMD - Tržič Mirko Hrast in Ciril Zupan, vendar pa nam njihov končni plasma še ni bil znan neposredno ob zaključku prireditve.

Božič

najhitrejši Jugoslovani

V zadnji točki zanimivega in bogatega repertoarja na letošnji ljubeljski prireditvi so se v kategoriji športnih avtomobilov do 2000 ccm pomerili sami odlični stari vozači: lanskoletni zmagovalec Ernest Vogel, odlični Hans Roth (Nemčija) in Jugoslovani Božič in Malerič. Za Božiča smo bili celo prepričani, da se glede na njegov novi avtomobil znamke PORSCHE v končnem plamaju odlično uvrsti. Naše prognoze so se popolnoma uresničile. Božič je v vožnji, kakršne dosedaj še nismo videli v kategoriji avtomobilov na Ljubelju, postavil v času 4:59,4 rekord na standardni progi in hkrati porazil Vogla, ki je bil dejansko presenečen nad rezultatom svojega kolege, za katerega je mislil, da ne bo premagal magično mejo izpod 5 minut. Z osvojitvijo najvišje lovorike se je Božič oddolžil Voglu za nedavni poraz v Opatici. Če povemo še to, da se je zmagovalec v zadnjem trenutku prijavil prireditelju za nastop, je osvojitve prvega mesta za simpatičnega Beograjdčana povsem zaslužena.

Izjave najboljših

Alfred Pruckner, novi rekorder Ljubelja:

»Prijetno sem presenečen nad doseženim rezultatom, ki mi je odprl pot, da se uvrstim med najboljše vozače na tej sijajni tradicionalni prireditvi. Tembolj se veselim uspeha, ker sem na Ljubelju letos nastopil šele prvič.«

Milivoj Božič:

»Vsekakor nisem pričakoval takega uspeha. Srečen sem zovoljo lepe zmage in odlične organizacije.«

Leon Pintar:

»Sam nisem vedel, ali bi se od sreče jokal ali smejal. Sem presrečen in zadovoljen. Avstrijec Zehrer ni le odlični vozač, ampak tudi pravi športni tovariš.«

Organizacija in prireditve brez primere

Če ob zaključku podamo splošno oceno o prireditvi sami in organizaciji, lahko brez dvoma ugotovimo, da sta brez primere. Prizadevnim in marljivim

funkcionarjem AMD-Tržič ter vsem tistim, ki so na katerikoli način s svojim delom pripomogli k odlični izvedbi tradicionalne mednarodne prireditve na Ljubelju, prisrčna zahvala. O sami organizaciji so se pohvalno izrazili tudi vidni predstavniki našega političnega in družbenega življenja, med njimi predsednik Avto-moto zveze Jugoslavije Voja Todorović. Ako dodamo še to, da je letos nastopilo preko 90 tekmovalcev iz Zah. Nemčije, Avstrije, Švice, Italije in Jugoslavije ter je dirko obiskalo okrog 10.000 ljubiteljev avto-moto športa, je »Ljubelj 1958« v vsakem pogledu, razen nekoliko v vremenskem, popolnoma uspel.

Tehnični rezultati

125 ccm: 1. Boris Oblak, Jugoslavija 6:18,1; 2. Tibor Šandor, Jugoslavija 6:55,4; 3. Milutin Živković, Jugoslavija 7:32,0; 4. Adolf Trampusch, Avstrija 8:17,2; 5. Vinko Surina, Jugoslavija 8:27,3.

175 ccm: 1. Mirko Bivic 6:10,3; 2. Bogomir Prstec 6:39,0; 3. Anton Urek 6:47,4; 4. Janez Durini 7:02,1; 5. Valerian Bratina 7:24,0.

250 ccm: 1. Leon Pintar, Jugoslavija 5:07,1; 2.—3. Helmut Inzko, Sepp Pucher, oba Avstrija 5:19,4; 4. Alojz Drofenik, Jugoslavija 5:34,3; 5. Pavel Rupar, Jugoslavija 5:36,2.

350 ccm: 1. Karel Zöhrer, Avstrija 5:04,3; 2. Leon Pintar, Jugoslavija 5:05,0; 3. Ferdo Unterhuber, Avstrija 5:09,4; 4. Helmut Inzko, Avstrija 5:18,2; 5. Sepp Pucher, Avstrija 5:21,2.

500 ccm: 1. Alfred Pruckner, Avstr. 4:43,2; 2. Hanns Schandel, Avstrija 4:54,4; 3. Karl Zöhrer, Avstrija 5:06,1; 4. Jure Černe, Jugoslavija 5:27,3; 5. Erick Wünsche, Avstrija 5:40,0.

Prikolice do 500 ccm:
1. Alwin Ritter — Edwin Blauth, Nemčija 5:02,1; 2. Arsenius Butscher — Oscar Štump, Nemčija 5:05,1; 3. Leonhard Neussner — Dieter Hess Klaus, Nemčija 5:06,2; 4. ing. Boško Šnajder — Josip Radenić, Jugoslavija 5:30,3; 5. Stjepan Pažur — Ronaldo Anžel, Jugoslavija 5:54,0; 7. Leopold Strle — Cveto Maček, Jugoslavija 6:32,1.

Nad 500 ccm:
1. Ritter — Blauth, Nemčija 5:03,0; 2. Butscher — Stump, Nemčija 5:08,4; 3. Neussner — Hess Klaus, Nemčija 5:10,2; 4. Scheidegger — Burglam, Švica 5:12,2; 5. ing. Šnajder — Radenić, Jugoslavija 5:14,0.

Avtomobili do 1300 ccm:
1. dr. Arnulf Pilhatsch, Avstrija 5:28,2; 2. Charles Vögele, Švica 5:35,0; 3.—4. Alfred Hartmann, Hermann Kunz, oba Nemčija 5:39,4.

Avtomobili do 2000 ccm:
1. Milivoj Božič, Jugoslavija 4:59,4; 2. Ernest Vogel, Avstrija 5:05,3; 3. Hanns Roth, Nemčija 5:35,3; 4. Stjepan Šantavec, Jugoslavija 5:57,1; 5. Dušan Malerič, Jugoslavija 6:06,4.

Ivan Virnik